

Warszawa, 7 października 2016 r.

Stowarzyszenie Sieć Obywatelska Watchdog Polska
ul. Ursynowska 22/2
02-605 Warszawa

545/BW/SOWP/2016/SOBW

Marszałek Sejmu RP
Komendant Straży Marszałkowskiej
ul. Wiejska 4/6/8
00-902 Warszawa

Sieć Obywatelska Watchdog Polska¹ niniejszym wzywa **Marszałka Sejmu i Komendanta Straży Marszałkowskiej do poszanowania konstytucyjnego prawa do informacji, obejmującego m.in. prawo do wolnego wstępu na posiedzenia kolegialnych organów władzy publicznej.**

I.

Komendant Straży Marszałkowskiej zawiesił dziennikarzowi Pawłowi Dąbrowskiemu na rok (do 20 września 2017 r.) prawo wstępu do budynków i na tereny pozostające w Kancelarii Sejmu. Powodem takiego działania miało być naruszenie powagę parlamentu przez zdjęcie, które wykonał dziennikarz.

W oświadczeniu pt. *Oświadczenie ws. odebrania karty prasowej fotoreporterowi „Super Express” i artykułu na se.pl* Biuro Prasowe Sejmu RP:

Zdjęcia wykonane przez Pana Pawła Dąbrowskiego, którymi zilustrowano artykuł z 15 września 2016 roku pt. "Wietrzy nogi w Sejmie", nie są fotografiami opisującymi prace Sejmu. Zdjęcia te naruszają powagę parlamentu, a także stoją w sprzeczności z szeroko rozumianą kulturą osobistą i taktem. W związku z tym, na podstawie § 21 ust. 2 wyżej wymienionego zarządzenia, który przewiduje, że sankcja w postaci czasowego zawieszenia wstępu do Sejmu może dotknąć osobę, która "narusza powagę Sejmu i Senatu, dobre obyczaje lub rażąco narusza prawo prywatności innych osób", Komendant Straży Marszałkowskiej podjął decyzję o czasowym zawieszeniu Panu Pawłowi Dąbrowskiemu prawa wstępu do budynków i na tereny pozostające w zarządzie Kancelarii Sejmu na rok, tj. do 20 września 2017 roku.

---

¹ Stowarzyszenie Sieć Obywatelska Watchdog Polska to niezależna, apolityczna i niedochodowa organizacja pożytku publicznego o charakterze organizacji strażniczej i think-do-thanku. Od 13 lat zajmuje się działalnością na rzecz jawności życia publicznego, dobrego rządzenia i rozliczalności władz. Udziela rocznie ponad 1000 porad prawnych dotyczących dostępu do informacji publicznej, samorządności i praw obywatelskich. W ostatnich latach prowadziło ponad 500 spraw sądowych. Organizuje spotkania, dyskusje i szkolenia dla mieszkańców i mieszkank, jak również wspiera inne organizacje strażnicze. Dzieli się z obywatelami i obywatelkami wiedzą i doświadczeniem poprzez strony internetowe stowarzyszenia (www.siecobywatelska.pl, www.informacjapubliczna.org, www.funduszesoleckie.pl, www.watchdogportal.pl), wydawane publikacje czy wypowiedzi w mediach

² <http://www.sejm.gov.pl/Sejm8.nsf/komunikat.xsp?documentId=0FF85036DE2C44B8C1258044004B3162>

II.

Pragniemy wskazać, że prawo wstępu na posiedzenia kolegialnych organów władzy publicznej, pochodzących z powszechnych wyborów – a takimi organami są Sejm RP i Senat RP – stanowi realizację prawa do informacji publicznej. Artykuł 61 ust. 2 Konstytucji RP stanowi bowiem, że prawo do uzyskiwania informacji obejmuje wstęp na posiedzenia kolegialnych organów władzy publicznej pochodzących z powszechnych wyborów, z możliwością rejestracji dźwięku lub obrazu.

Zwracamy uwagę, w ślad za wyrokiem Trybunału Konstytucyjnego z dnia 13 września 2000 roku (sygn. akt SK 4/00), że konstytucyjne prawo do informacji może być realizowane za pomocą prasy. Trybunał Konstytucyjny wskazał bowiem, że:

(...) norma art. 61 ust. 1 stanowiąca, że "obywatel ma prawo do uzyskiwania informacji o działalności organów władzy publicznej oraz osób pełniących funkcje publiczne (...)" przyznaje obywatelowi prawo do uzyskiwania informacji, a więc także do bycia informowanym. Charakter tego prawa dowodzi, że najpełniejsza jego realizacja następuje za pośrednictwem środków masowego przekazu, w tym oczywiście prasy. Art. 1 ustawy z 26 stycznia 1984 r. – Prawo prasowe stanowi wyraźnie, że "prasa zgodnie z Konstytucją Rzeczypospolitej Polskiej korzysta z wolności wypowiedzi i urzeczywistnia prawo obywateli do ich rzetelnego informowania, jawności życia publicznego oraz kontroli i krytyki społecznej". Przytoczony przepis stanowi niewątpliwie rozwinięcie treści normatywnej art. 61 ust. 1 konstytucji w takim znaczeniu, że zakodowane w nim prawo podmiotowe może obywatel realizować osobiście, jak też to prawo może się urzeczywistniać za pośrednictwem prasy.

Pragniemy zwrócić uwagę, że w opisanej sytuacji dziennikarz, któremu cofnięto akredytację, realizuje także wolność prasy. Została ona zagwarantowana w art. 14 Konstytucji RP, zgodnie z Rzeczpospolita Polska zapewnia wolność prasy i innych środków społecznego przekazu.

III.

Przypominamy, że suwerenem w państwie demokratycznym jest Naród (stanowi o tym art. 4 ust. 1 Konstytucji RP). **Aby naród mógł sprawować swoją władzę – czy to bezpośrednio, czy pośrednio (art. 4 ust. 2 Konstytucji RP), to musi mieć wiedzę o sprawach publicznych.** Michał Bernaczyk wskazuje bowiem, że w państwach demokratycznych „prawo do informacji znajduje swoje pierwotne umocowanie w teorii politycznej reprezentacji władz publicznych”³. Należy zaznaczyć, że władza w Rzeczypospolitej Polskiej, która jest państwem demokratycznym, należy do Narodu, który wykonywanie tej władzy przekazuje przedstawicielom (w tym m.in. posłankom i posłom oraz senatorom i senatorom).

Uzyskiwanie tej wiedzy zapewnia m.in. wstęp na posiedzenia kolegialnych organów władzy publicznej (w tym na posiedzenia Sejmu RP i Senatu RP) oraz przekazywanie relacji z tych posiedzeń przez prasę.

IV.

W żaden sposób nie można zaakceptować prewencyjnego zakazu wstępu do budynków Sejmu RP i Senatu RP - stanowi to złamanie prawa. Zrozumiałe jest, że osoba wchodząca do budynków Sejmu RP i Senatu RP jest sprawdzana pod kątem m.in. wnoszenia niebezpiecznych przedmiotów.

³ M. Bernaczyk, *Prawo do informacji w Polsce i na świecie*, Warszawa 2014, s. 25.

Wynika to z tego, że prawo do informacji w zakresie wstępu na posiedzenia kolegialnych organów władzy publicznej doznaje ograniczenia ze względu na m.in. bezpieczeństwo państwa, co jest konsekwencją art. 61 ust. 3 Konstytucji RP.

Jednakże oparcia w przepisach Konstytucji RP nie znajduje prewencyjny zakaz wstępu do budynków Sejmu RP i Senatu RP. Ograniczenie takie nie znajduje uzasadnienia w wartościach, ze względu na które prawo do informacji może być – zgodnie z art. 61 ust. 3 Konstytucji RP ograniczane, tj. ochronę wolności i praw innych osób i podmiotów gospodarczych oraz ochronę porządku publicznego, bezpieczeństwa lub ważnego interesu gospodarczego państwa. Ponadto w żadnym razie nie jest to ograniczenie konieczne w demokratycznym państwie prawnym, ani też nie spełnia wymogu proporcjonalności ograniczeń (art. 31 ust. 3 Konstytucji RP).

V.

W ocenie Stowarzyszenia argument o naruszeniu powagi parlamentu, którym uzasadnia się odebranie dziennikarzowi prawa wstępu do budynków Sejmu, jest nieuprawniony. O ile można sobie wyobrazić działania, które mogą powagę parlamentu naruszyć (np. zakłócanie obrad, itd.), o tyle wyjątkową arbitralnością razi uznanie, że powagę parlamentu narusza wykonane zdjęcie, które stanowi odzwierciedlenie tego, co ma miejsce w parlamencie.

W ocenie Stowarzyszenia nie można dopuścić w demokratycznym państwie prawnym, aby prawo do informacji było ograniczane ze względu na ocenę Komendanta Straży Marszałkowskiej co do wykonanej przez dziennikarza fotografii. Działanie takie razi arbitralnością, a nadto stanowi zbyt dotkliwą ingerencję w konstytucyjne prawa.

VI.

Ponadto, w niniejszej sprawie **absurdalny jest czas, na jaki zawieszono dziennikarzowi prawo wstępu do parlamentu, tj. na rok (do 20 września 2017 r.)**. Jest to okres niezwykle długi, który oznacza *de facto* wykluczenie tego dziennikarza z możliwości sprawowania funkcji kontrolnej prac parlamentu. Niezależnie od niedopuszczalności działania władz Sejmu co do zawieszenia prawa wstępu do budynków parlamentu, to okres, na który zastosowano tę sankcję, urąga wszelkim standardom.

VII.

W ocenie Sieci Obywatelskiej Watchdog Polska opisane działanie Komendanta Straży Marszałkowskiej, polegające na zawieszeniu na rok Pawłowi Dąbrowskiemu prawa wstępu do budynków i terenów, pozostających w zarządzie Kancelarii Sejmu, jest niedopuszczalne.

W związku z tym wzywamy Komendanta Straży Marszałkowskiej i Marszałka Sejmu do poszanowania prawa do informacji, zagwarantowanego w art. 61 Konstytucji RP i tym samym umożliwienie mediom wykonywania ich roli – kontrolowania władz publicznych.

Szymon Osowski
prezes zarządu

Stowarzyszenie Sieć Obywatelska Watchdog Polska

Stowarzyszenie Sieć Obywatelska Watchdog Polska

ul. Ursynowska 22/2

02-605 Warszawa

NIP 526-284-28-72

REGON 145690020

numer w KRS: 0000181348

Bartosz Wilk
sekretarz, członek zarządu
Sieci Obywatelskiej Watchdog Polska